

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емил Илиев Куков, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по изобразително изкуство)

Автор: Явор Спасов Грънчаров

Тема: „Съвременни тенденции в графичния дизайн и приложението му при създаване на учебници, учебни помагала и рекламни материали“

Научен ръководител: проф. Буян Филчев, СУ „Св. Климент Охридски“

Дисертационният труд, представен ми в електронен вид, е с обем 328 страници, от които 238 страници изложение, 24 страници списък на информационните източници и приложение от 66 страници с 222 фигури, оформено в отделно книжно тяло. Изложението съдържа 92 диаграми и 5 таблици. Литературният списък включва общо 295 информационни източници, от които 94 на кирилица, 132 на латиница, 49 интернет източници и 20 интернет сайта.

Основният текст на дисертацията е разделен на увод, три глави, изводи и заключение, приноси, декларация за оригиналност, публикации свързани с дисертационната тема, списък на използваната литература и информационни източници и приложение.

Темата на този труд разглеждаща съвременните тенденции в графичния дизайн и качеството на училищните учебници, е дисертабилна, актуална и навременна. Обектът и предметът на изследването са формулирани правилно. Целите и задачите са изведени аргументирано, дидактическите проблеми са разработени професионално и интелигентно. Хипотезата, методите на изследване и контингента съответстват на същността и съдържанието на дисертационния труд. Тези качества правят труда на Явор Грънчаров един от значимите, защитени през последните години в

катедра „Визуални изкуства“ при Факултет по науки за образованието и изкуствата в СУ „Св. Климент Охридски“.

В глава първа, на високо ниво е изграден текстът, в който докторантът разглежда „Графичният дизайн в системата на визуалните комуникации“. Тук са разработени въпроси от историята на графичния дизайн, също и тенденциите на развитие, някои проблеми на компютърната графика, мястото на шрифтът и типографията, значението на съвременните компютърни технологии в книгоиздаването.

В глава втора „Училищни учебници и учебни помагала“, авторът анализира задълбочено проблеми свързани със същността, ролята и функциите на традиционните учебници, санитарно–хигиенните изисквания при отпечатването на учебните издания, проблеми на електронните учебници и наредбите за тяхното изготвяне.

В глава трета „Експериментален модел на учебници, учебни и рекламни материали“ докторантът разглежда същността на изследването, включващо съвременните компютърни програми и използваните компютърни файлови формати, при създаването на експерименталния дизайн на учебните пособия и на рекламните материали, свързани с тях. В труда са описани етапите в работния процес, при създаване на експерименталния и проектен дизайн. В емпиричната част от дисертационното изследване, е включен методически инструментариум „Въпросник“. Тук са пояснени вида на въпросите, които са съобразени с възрастовите особености и нивото на обучение на изследвания контингент. Направен е качествен сравнителен анализ на получените резултати от изследването, които са представени в графичен вид, под формата на диаграми.

Изводите, формулирани в края на дисертационния труд са логично обвързани с поставените в увода цели и задачи и могат да служат за основа на следващи разработки. Получените резултати доказват истинността на изведената хипотеза. Заключениеето отразява същественото и постигнатото от докторанта в дисертацията.

Наред с безспорните качества на дисертационния труд имам и някои конкретни забележки.

1. Изготвянето на експериментален графичен дизайн на учебни материали чрез съвременни компютърни програми и компютърна графика е безспорна необходимост, но за това е наложителна и добра художествена

подготовка на дизайнерите, която рефлектира и определя качеството на крайния продукт;

2. Използваните художествено-естетически средства в графичното оформление на учебните материали, да са съобразени с конкретното съдържание и образователни проблеми на отделните дисциплини, а също и с възрастовите особености на учениците, за които са предназначени.

Моето мнение е, че дисертационният труд на Явор Грънчаров е написан на професионален език и притежава необходимите научни качества. Авторът еднакво добре ползва езика на професионалистите-педагози, графичните дизайнери и на компютърните специалисти. Изведените в него резултати са много полезни и необходими за усъвършенстване учебната литература и образователния процес в училище.

Приложението оформено в отделно книжно тяло, се намира в тясна връзка с текста и съставлява неделима част от дисертационното изследване. То е изготвено в балансирано съотношение, което изяснява и допълва визуално моменти от текста.

Публикациите четири на брой, отговарят на съдържанието и на избраните проблеми в техните педагогически и художествени аспекти.

Авторефератът е оформен според изискванията и съответства на дисертационния труд, като го представя по коректен и обобщен начин.

Намирам, че научните приноси, формулирани в пет точки са реални и отговарят на съдържанието и постигнатите резултати.

Давам своята положителна оценка на представения дисертационен труд, който според мен притежава високи научни качества и предлагам на уважаемото Научно жури, да присъди на Явор Спасов Грънчаров образователната и научна степен „доктор”, по научна специалност 05.07.03 Методика на обучението по изобразително изкуство.

Становище:

09.10.2019 г.

/проф. д-р Емил Куков/